

Deu anys en la línia d'eixida

La Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià ja té deu anys. La Unitat del Poble Valencià presenta una querrela contra l'alcaldesa de València, Rita Barberà, i un informe que demostra que la Generalitat no compleix la llei.

VICENT A. JIMÉNEZ



El dia 19 de novembre de 1993, a les 11.45 hores, presentat en l'Oficina d'Empadronament de l'Ajuntament de València, vaig demanar, del corresponent servei, un certificat d'inscripció en el Padró Municipal.

"A l'instant em va ser lliurat només escrit en castellà, del qual n'adjunte una còpia. En demanar-lo en valencià el funcionari que m'atenia em va dir que aquesta sol·licitud era impossible, és per això que, en veure conculcats els meus drets, vaig sol·licitar la presència de la cap del negociat, la qual no ha volgut identificar-se, malgrat que responia al nom de Nati, i que davant de la meua petició que el document estiguera escrit en valencià, m'ha obligat a fer aquesta petició per escrit al registre d'entrada de

Les tanques de les obres del metro de València són en castellà. Cap de les tasques fonamentals negligides per la Generalitat valenciana en matèria lingüística té un cost econòmic per a la hisenda pública.

l'Ajuntament, còpia que adjunte. Aquests fets suposen una greu discriminació, ja que un ciutadà que vol la seua documentació en castellà, la té a l'acte, mentre que un ciutadà que vol la seua documentació en valencià, l'ha de demanar específicament i per registre d'entrada, tot i haver d'esperar que la seua sol·licitud siga admesa, amb els greus perjudicis que això comporta."

Aquesta no és la història de sempre. Encara que també. Vet aquí un dels quatre punts en els quals es basa la peculiar manera amb què la Unitat del Poble Valencià (UPV) commemora el desè aniversari de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV), que es complia exactament el passat dimarts 23 de novembre. Són els dos primers paràgrafs d'una querrela que Víctor

Baeta i Subias, secretari comarcal d'UPV a la ciutat de València, ha cursat contra l'alcalde de València, Rita Barberà Nolla, i contra Manuel Tarancón Fandos, regidor de Comunicació i Planificació Informàtica i Serveis Centrals de l'Ajuntament del cap i casal. Els fets no són nous. Però la manera de celebrar-ho, sí. Una denúncia presentada el mateix dia dels fets narrats en el Jutjat d'Instrucció núm. 17 de la capital de l'Horta.

La denúncia té, però, un altre destinatari: Artur Lizón, Síndic de Greuges de la Generalitat valenciana. Registre d'entrada núm. 22.042 de les Corts Valencianes. Aquesta vegada, juntament a Baeta, denuncien el cas Immaculada Benavent i Pérez, membre del consell comarcal

VICENT A. JIMÉNEZ



de València de la UPV –la persona que reclamava el certificat d'empadronament–, i Enric Capilla i Monzonís, membre de l'executiva nacional i secretari d'administració del partit nacionalista.

"Adequada presència". Els dos punts restants són un informe sobre el decenni de vigència de la LUEV –lleí 4/83–, elaborat per la comissió de normalització lingüística de la UPV, i una moció de quatre punts que la força nacionalista presentarà en els 103 ajuntaments del País Valencià on aquest partit té algun regidor. L'objectiu és que els grups polítics valencians facen un esforç "per no perdre l'empenta en la normalització social de la nostra llengua", segons que indica el document. "Un procés, el normalitzador, que és –afirma Pere Mayor, secretari general de la UPV– el termòmetre que marca el nivell de dignificació nacional del nostre país".

En l'informe "10 anys de LUEV" no s'inventa, segons Mayor, res de nou; "no és una entel·lequia, sinó un fet real". Un text que vol forçar

Els rètols d'alguns edificis oficials no estan normalitzats. La Generalitat valenciana no disposa de cap norma que desplegue la LUEV ni que obligue els funcionaris a fer les coses en català.

que la LUEV s'aprofite íntegrament, perquè "conté possibilitats interessants, algunes absolutament inexplorades". Si el text, bàsicament, se centra en l'administració de la Generalitat és perquè "molts dels manaments taxatius –que es concreten en 'normes de tasca'– de la llei han estat negligits i desobeïts en conjunt". Però precisament la Generalitat, i en concret el Consell, és, d'acord amb l'article 34, la responsable de la direcció tècnica i la coordinació del procés d'ús i ensenyament del valencià. Segons asseguren els responsables del text, el fet que la Llei s'haja entès com una declaració de principis és la causa dels incompliments i de la indefinició que impera. I això fa difícil pensar que "l'adequada presència" del valencià dita en la LUEV siga l'objectiu real de la política lingüística.

La constatable –objectivament, segons l'informe– omisió del compliment de la Llei és troba en l'article 27, que ordena que el Consell, mitjançant disposicions reglamentàries, fomenti l'ús del valencià en totes les activitats administratives dels òrgans dependents. "Per complir l'expedient –sempre segons el document de la UPV–, les secretaries generals d'algunes conselleries han redactat unes circulars sobre l'ús del valencià en els seus departaments". Les circulars no són, però, reglaments, i no formen, per tant, part de l'ordenament jurídic. La Generalitat no disposa, així, de cap norma que desplegue la LUEV ni que obligue els funcionaris a fer les coses en català.

D'aquesta manera, no hi ha coordinació possible entre les conselleries. Per exemple, la d'Economia i Hisenda i la d'Agricultura i Pesca no tenen aquesta circular; la d'Educació i Ciència –l'autora d'aquest model de reglamentació– en té, però tot es fa, d'entrada, en castellà, tal i com també passa en la d'Administració Pública i en la de Treball i Afers Socials. Per la seua banda, la Conselleria d'Indústria, Comerç i Turisme en té, però la seua utilitat és nul·la perquè els funcionaris no saben ni que existeix. El passat 25 d'octubre, Esquerra Unida del País Valencià feia públiques unes dades referents a les conselleries en tres camps concrets (vegeu el requadre de la pàgina 31). D'elles, a tall d'exemple, es desprèn que, d'un total de 7.000 actuacions declarades, tan sols una dotzena s'han fet en valencià. El comunicat d'EU acaba amb un "renunciem al càlcul percentual".

Aquesta descoordinació genera tot un seguit de situacions contradictòries, per exemple, en els ajuntaments, que es limiten a aplicar la Llei. Així, només en algunes zones valencianoparlants el treball municipal es fa en català, però en la zona castellanoparlant del país es fa només en castellà. I no solament en el camp de l'administració local hi ha confusió, sinó també en tot allò relacionat amb el registre mercantil, que és competència de l'estat i obliga a fer-ho tot en castellà. Això es contradia amb la LUEV, que

marca clarament a qui correspon la direcció tècnica en la regulació de la llengua. Així, per exemple, l'etiquetatge s'ha de fer en espanyol a tot l'estat, en canvi, en llocs com el Principat, hi ha una norma que permet fer-ho només en català, i, a més, la normativa Europea permet etiquetar-ho en qualsevol llengua intel·ligible.

130 milions en traduccions. Si a tot això afegim una Llei de la Funció Pública que no obliga a conèixer el català, ens trobem que, al cap de 10 anys de LUEV, el funcionariat reclutat no supera el 25%. "Com a anècdota –assenyala l'informe '10 anys de LUEV'– es pot fer constar que per a determinats grups de funcionaris de l'administració de la Generalitat es preveia, com a requisit exclouent, superar les proves de francès o anglès. Tanmateix, el coneixement del valencià no ha tingut mai caràcter selectiu i la prova quasi sempre ha estat únicament voluntària". Això desobeeix la sentència 46/1991, del 28 de febrer, del Tribunal Constitucional, que declarava la constitucionalitat de l'exigència del coneixement de la llengua pròpia de les comunitats autònomes a aquelles persones que aspiren a ser treballadores en les seues administracions.

Ben segur que si el coneixement del català haguera tingut un caràcter obligatori com a mèrit des de les convocatòries del 1986, apunta la Comissió de Normalització Lingüística de la UPV, ara la Generalitat valenciana no hauria de mantenir 40 traductors –que no correctors–, que representen una despesa superior als 130 milions de pessetes cada any.

D'altra banda, els Pressupostos de la Generalitat per a 1994 destinen 574 milions de pessetes a la normalització lingüística (170 corresponents a personal, 203 a funcionament, campanyes, enquestes, etc., i 200 a subvencions). Si tenim en compte que en 1993 era de 577 milions, el 92 de 541, i el 91 de 549, i que la inflació ha pujat, l'augment no és el que sembla.



Pere Mayor, secretari general de la UPV: "L'informe vol forçar que la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià s'aprofite integrament."

L'informe també denuncia el fet que no s'haja aconseguit encara que "el percentatge d'alumnes que estudien en valencià siga mínimament equiparable als qui ho fan en l'altra llengua oficial". Així, per al curs 93/94, només en ensenyament primari, dels 428.216 alumnes totals provisionals, només 47.776 ho fan en català. És a dir, un 10%. "I això és el que millor ha funcionat", assenyala l'equip que ha elaborat el text. En aquest sentit, que la LUEV només hagi avançat en l'apartat d'Ensenyament i no en el d'Ús, semblaven també estar-hi d'acord els assistents, inclòs el conseller d'Educació i Ciència, Joan Romero, durant la presentació del Pla General de Promoció de l'Ús del Valencià, el passat 25 de novembre. Un pla aprovat per al sexenni 1994-1999 amb la voluntat de "dinamitzar el procés de promoció del valencià".

Tampoc l'adequada presència del català en els mitjans de comunicació valencians –sobretot ràdio i televisió– no escapa a l'anàlisi de l'informe. El text recorda que "cap d'aquestes tasques fonamentals oblidades tenien un cost econòmic per a la hisenda pública".

Joan Marí

La llengua de l'administració durant el 1993*

Conselleria	Documents notarials	Llicències d'obra	Actuacions judicial
—Economia i Hisenda	61 (cast.)	2 (cast.)	No contesta
—Cultura, Educació i Ciència (agrupades)	1 (cast.)	65 (56 cast., 9 cat.)	139 (cast.)
—Administració Pública	No contesta	1 (cast.)	87 (cast.)
—Agricultura i Pesca	8 (cast.)	4 (no especifiquen)	No contesta
—Medi Ambient	No contesta	1 (cast.)	No contesta
—Treball i Afers Socials	2 (cast.)	5 (3 cast., 2 cat.)	123 (cast.)
—Sanitat i Consum	No contesta	18 (cast.)	865 (cast.)
—Indústria, Comerç i Turisme	Cap	1 (cast.)	No contesta
—Obres Públiques, Urbanisme i Transports	4 (cast.)	4 (cast.)	No contesta
—Generalitat valenciana	45 (cast.)	No contesta	Orals: 365 (cast.) Escrites: 5.303 (cast.)

*Fins al 15 de setembre. Font: Esquerra Unida del País Valencià.